

EPAM EKONOMİ VE POLİTİKA
Araştırmaları Merkezi
İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ

Haftalık Dış Politika ve Ekonomi Bülteni

42. Bülten

İSÜ

İSTİNYE
ÜNİVERSİTESİ
İ S T A N B U L

istinye.edu.tr | 0850 283 60 00

[/istinyeuniv.edu](https://www.facebook.com/istinyeuniv.edu) [/istinyeunivedu](https://www.instagram.com/istinyeunivedu) [/istinyeunivedu](https://www.youtube.com/istinyeunivedu)

Koronavirüs Salgını ve Muhtemel Etkileri Üzerine

Doç. Dr. Fahri Erenel-EPAM Müdürü

Yeni güvenlik anlayışı ile geleneksel güvenlik kapsamındaki daha çok devlet kaynaklı tehditler; devletin bizzat kendi vatandaşını da kapsayacak şekilde bireye kadar daralmıştır. Tehditlerin doğası da bu çerçevede sadece askerî nitelikli değil politik, sosyal, ekonomik ve çevresel konuları da içine alarak çok yönlü olmuştur. Tehditlerin bu değişen doğasına bağlı olarak tehditlere verilen cevaplar da değişmiştir. Güvenliğin sağlanması sorumluluğuna ulusal seviyenin yanına küresel sorumluluk da dâhil edilmiştir.

Güvenliğin genişleme ve derinleşme boyutunun da farklı özellikleri ile ön plana çıktığı görülmektedir. Güvenliğin genişleme boyutu, askeri konulardan ziyade ekonomik ve çevresel tehditlerden insan hakları ve göçe kadar uzanan geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Güvenliğin derinleşmesi ise bölgesel ve toplumsal güvenlik gibi orta düzey alanlar kadar güvenliği global ya da uluslararası düzeye yükselten ya da birey güvenliğinin düzeyini aşağıya çeken güvenlik düzlemleriyle de ilgilidir. Temel olarak güvenliğin genişlemesi, özellikle güvenlik tehditlerinin kaynağı ile ilgili temel konuları kapsamaktadır. Güvenliğin derinleşmesi ise güvenliğin esasen kimin için sağlanması gerektiğini yani güvenliğin amacıyla ilgili konuları kapsamaktadır.

1994 yılında Birleşmiş Milletlerin İnsan Gelişim Raporunda insan güvenliğine yönelik tehditlerin neler olduğunu ortaya koymasıyla akademik alanda insani güvenlik üzerine kavramsal analiz çalışmaları hız kazanmıştır. Adı geçen rapor, tüm güvenlik politikalarının kimin için ve nasıl sağlanacağı üzerinde durmuş ve güvenlik açısından en önemli amacın birey olduğunu ortaya koymuştur. Yani güvenliğin temel referansı olan devlete karşılık birey öne çıkarılmış, temel unsurun insan faktörü olduğu vurgulanmıştır.

Soğuk Savaş sonrasında Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı tarafından genel paradigması “korku ve yoksulluğun olmaması” ya da “korku ve ihtiyaçtan özgür olmak” olarak şeklinde özetlenen insani güvenlik yaklaşımı, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı tarafından biçimlendirilmiştir. İnsani güvenlik, bireyin yaşam kalitesine bir tehdidin varlığı durumunda, güvenliğin sağlanması amacıyla ilgili olup bireyin merkeze alınmasını içermektedir

Devletlere yönelik tehditler aslında dolaylı olarak bireyi de etkilemektedir. Bu küresel tehditler, belirli bir toprak parçası üzerinde yaşayan topluluk ya da bireyleri soyut bir varlık olan devletten daha fazla etkileme potansiyeline sahiptir. Bu durum terörle mücadelenin dolaylı etkisi olarak da karşımıza çıkmaktadır. Örneğin, herhangi bir bölgede ortaya çıkan salgın hastalık veya doğal felaket sebebiyle bireyin seyahat özgürlüğü kamu otoritesi tarafından engellenebilmekte ya da herhangi bir terör örgütünün eylemlerini önleme faaliyetleri yapılırken masum olan insanların da haklarının ihlal edilmesi söz konusu olabilmektedir. Özellikle suçluluk ve terörizmin ve diğer yeni tehditlerin önlenmesi esnasında bireylerin temel hak ve özgürlüklerinin kamu çıkarlarına feda edilmemesi gerekmektedir. Hızlı küreselleşme olgusunun ülkelerarası sınırları aşındırarak toplumlar arası yakınlaşmayı sağlamasına karşın yerelde etnik kimliklerin ayrışmasını ve toprak/coğrafi bazda gittikçe atomize olmayı kolaylaştıran bir küresel yapılanma süreci içinde ortaya çıkaracağı muhtemel çatışmalar, devlet gücünün bireyin çoğu özgürlüğüne ve toplumun çeşitli inisiyatif alanlarına tehdidini de kolaylaştıracaktır. Ayrıca, dünya kaynaklarının sorumsuz ve hızlı bir şekilde tüketilmesiyle

sonuçlanacak çevresel bozulmaların ve kıtalar/ülkeler arası ekonomik eşitsizliklerin doğuracağı rekabetin türevleri, yoksulluk sonucu marjinalize olan kesimlerin çatışmaları, kamu gücünün bireyin ve toplumun otonom alanlarına tehdidinin farklı meşruiyet zeminlerini oluşturacaktır.

Afetler, salgın hastalıklar ve terör saldırıları insan güvenliğini ön plana çıkarmaktadır. Özellikle son Koronavirüs salgını yukarıda açıklanan yeni güvenlik anlayışının uygulamada en önemli örneğini oluşturduğu düşünülmektedir.

2003 yılında yine Çin’de ortaya çıkan SARS salgını ile karşılaştırıldığında öldürücülük oranı daha düşük, ancak bulaşma hızı daha yüksek görünen Koronavirüs salgınının daha ne kadar devam edeceği, nerelere kadar yayılacağı ve sonunda yol açacağı can kaybının hangi boyutlarda olacağını kestirmek henüz mümkün görünmemektedir. Virüsün yayılma hızına ilişkin henüz cevapları tam bulunamamış soruların varlığından dolayı, hızla yayılan kompto teorilerinin de belirsizliği ve korkuları beslediği, salgının ekonomik ve siyasi etkilerini büyütme potansiyeli taşıdığı dikkatlerden uzak tutulmamalıdır.

Dünya ekonomisinin büyük merkezlerinde ekonomik büyümenin yavaşlamaya başladığı, küresel borç yükünün büyük bir borç krizine doğru evrilmeye başladığı bir aşamada ortaya çıkan salgın dünya ekonomisinde resesyona olasığını hızla arttırdığına ilişkin yorumlar giderek kuvvetlenmektedir. Salgın’ın öncesinde gerekli tedbirleri zamanında alamayan ülkelerin siyasi istikrarlarına da olumsuz etkileri olacağı ve popülizmin artarak radikal partileri güçlendirici etkide bulunarak siyasi dengeleri zorlayacağı, kitlesel hareketlere yol açabileceği, etkilerinin uzun dönemli ve kalıcı olabileceği öngörüler arasında yer almaktadır.

Teknoloji devi Apple şimdiden bu yılın ilk çeyreğinde gelir hedeflerini karşılamasının mümkün görünmediği şeklinde yatırımcılarını uyarmıştır. Çin’deki 42 şubesini yaklaşık 1 aydır kapalı tutan Apple salgının giderek kontrol altına alınması nedeniyle şubelerini yeniden açmıştır.

Hizmet sektöründe de seyahat ve turizm sektörünün alabileceği darbe nedeniyle sorunlarla karşılabileceği, bu durumun tüketici güvenliğini sarsması ve zaten azalmakta olan tüketici harcamalarının daha da azalmasına yol açabileceği, salgın nedeniyle iş yapamaz hale gelen özellikle Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin iflasını eşiğine gelebileceği öngörülmektedir.

Salgının etkilerini asgari düzeye indirmek ve yayılmasını engelleme maksadıyla alınan tedbirlerle birlikte, öncelik ekonomi sektöründe olmak üzere hemen her sektörde salgının etkisini sürdürebileceği öngörülen süreye göre alternatifli planların hazırlanmasının dikkate alınması, iyi bir SWOT analizi yapılarak sektörlerde ortaya çıkabilecek fırsatların ve olumsuz etkileri giderici tedbirlerin planlanması, salgından alınan derslerin çok iyi analiz edilerek ülkelerin kriz yönetim sistemlerinin bu tür hastalıklarla mücadelede farkındalık ve süreklilik sağlayacak seviyeye ulaştırılmasının önem kazandığı değerlendirilmektedir.

Faydalanılan Kaynaklar:

Aksu, M. ve Turhan, F.(2012).Yeni Tehditler,Güvenliğin Genişleme Boyutları ve İnsani Güvenlik,Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi, 4(2),s.69-80.

Turque Diplomatique (Mart 2020) Koronavirüs,Küresel Jeopolitik Dengelerde Kalıcı İzler Bırakabilir mi?, 11(131).16-17.

Şam'ın yeni savaşı

Hediye Levent'in İzlenimleri-Deuche Well-Türkçe,<https://www.dw.com/tr/şamın-yeni-savaşı/a-52720935>

Yıl 2010, Mart ayı...

Suriye'nin başkenti Şam sokaklarında Suriyelilerin alışkanlıklarına göre şekillenmiş normal bir hayat akıyor. Her sabah sokaklara kahve kokusu ve Arap dünyasının ünlü sanatçısı Feyruz'un sesi yayılıyor. Akşamları evlerden yine bölgenin efsanevi sanatçılarından Ümmü Gülsüm'ün veya Türk dizilerinin sesleri taşıyor. Erkekler Kıvanç Tatlıtuğ'dan hiç hazzetmiyor, kadınlar hayran.

Şam'ın nüfusu 4 milyon civarında. Soğuk Savaş döneminde Sovyet kampında yer alan Suriye, kapılarını yabancılara açalı çok olmamış. Arapça öğrenmek isteyenler, akademik araştırma için gelenler, dünyanın her yerinden meraklı turistler Şam'da. Bu nedenle, tek tanrılı dinlerden önce bile yerleşim birimi olan Bab Tuma, Bab Şarkı gibi tarihi mahallelerin dar sokaklarında yürümek, kalacak yer bulmak zor.

İç basında sık sık yabancı bir ülke, bakanlık, üniversite veya birlik ile işbirliği veya kardeşlik anlaşması yapıldığına dair haberler veriliyor.

Suriye'nin kendi dinamiklerine ve şartlarına göre şekillenmiş sosyalizm esaslı bir ekonomi modeli uygulanıyor ülkede. Ekmekten mazota kadar birçok temel ihtiyaç devletin sübvansiyonu ile oldukça ucuz. Suriye, uzun süredir uygulanan uluslararası yaptırımlar nedeniyle tekstilden ilaca kadar birçok kalemde kendi iç ihtiyacını karşılayacak kadar üretim

yapıyor. 100 dolar 4 bin 500-5 bin Suriye lirası civarında, ortalama maaş 200 dolara tekabül ediyor.

40 yıllık OHAL

Arap-İsrail Savaşı'ndan beri neredeyse 40 yıldır Olağanüstü Hal Kanunu ve güvenlikçi anlayışla yönetilen bir ülke için baş döndürücü hızda bir dönem. Aynı hareketlilik iş dünyasında ve diplomasi koridorlarında da yaşanıyor.

Uzun süredir ABD ve AB ülkelerinin yaptırım listesinde olan Suriye "kısıkcı" kırmaya çalışıyor. Suriye'nin içe kapalı ekonomi sistemi nedeniyle dış borcu yok.

Sosyalizm esaslı ekonomik sistemden liberal ekonomiye geçiş çok hızlı yaşanıyor. Fiyatlar hızla yükselirken bisküviden tekstile birçok ithal ürün piyasaları domine etmeye başlıyor. Çoğunluğu Şam, Halep ve Humus kırsallarında yer alan küçük atölyelerin birçoğu yeni şartlarla rekabet edemeyip kapanıyor.

Sokaklardaki renkli telaşın gölgesinde kalan çok derin ve komplike sorunlar gündemde bile değil. Aslında Şam'ın çehresi ülkenin tarımsal üretiminin merkezlerinden olan Haseke'de birkaç yıldır devam eden kuraklık nedeniyle değişmeye başlamış. Haseke'den göç eden bir milyona yakın insan Şam ve Halep'e göç etti.

40 yıldır uygulanan tek partili, içe kapalı, şeffaflığın söz konusu olmadığı sistemin değişmesi için zaman zaman sesler yükselse de bastırılıyor. Kapalı sistemlerin temel hastalıkları olan yolsuzluk ve liyakatin uygulanmaması bütün Suriye'yi sarıyor.

Hantal bürokrasi, değişen dünyaya göre kitlelerin değişen taleplerini okuyamayan yönetim anlayışının faturasını halkın ağır bedellerle ödemesine bir yıl var...

Yıl 2015...

Bütün dünya Suriye'yi konuşuyor. Ekranlarda Türk dizilerinin yerini Türkiye'nin adının sıkça geçtiği savaş haberleri alıyor.

Gösterilerin ilk birkaç haftasında aktif olan yazar, akademisyen, öğrenci, aydın sokaktan çekilmeye başlıyor. ABD ve Suudi Arabistan gibi ülkelerin Suriye'deki gösterilere dair açıklamaları insanları tedirgin ediyor.

Demokrasi söylemleriyle başlayan gösteriler bölgesel ve uluslararası çekişmelerle birlikte çok kısa sürede bir vekalet savaşına dönüşüyor.

Arap Baharı artık Arap Ayaklanması adıyla anılıyor; en şiddetli ve kanlı yaşandığı ülke Suriye. Sahada devlet ile kapanmamış hesabı olduğu için silahlanan Suriyelilerden El Kaide'nin Suriye kolu olan Nusra Cephesi'ne kadar bine yakın silahlı grup var artık.

Başkent Şam içinde çatışma yok ancak art arda şiddetli bombalı saldırılarla sarsılıyor. Banliyölerden birkaçı İslam Ordusu gibi grupların kontrolüne geçmeye başlıyor.

Çok yoğun güvenlik önlemleri günlük hayatın parçası oldu. Bütün anayollar ve ara yollarda küçüklü-büyükü askeri kontrol noktaları oluşturuldu. Şam sokakları gergin, yabancılar gideli çok olmuş.

Buna karşılık, ülkenin diğer kentlerinden Şam'a gelenlerle birlikte nüfus iki katına çıkmış. Ancak Şam'ın böyle bir yoğunluğu kaldıracak iş imkanı, konutu, alt ve üst yapısı yok. Bu yığılmanın etkisi ile kiralar birkaç katına çıkıyor.

Çatışmalar nedeniyle elektrik hatları artık yama niteliğinde tamiratlarla çalışıyor. Günlük elektrik kesintileri bazı yerlerde 20 saati aşıyor. Şam'a su sağlayan güzergahlar da çatışma

bölgesi. Şehirde pet şişe bulmak bile zorlaşıyor. Özellikle kışın ısınma için kullanılan mazot krizi yaşanıyor.

Şam'da yiyecekten giyime kadar birçok ihtiyacın fiyatı birkaç yılda birkaç katına fırlıyor. Savaş nedeniyle çok sayıda işletme kullanılamaz durumda. İş çevresi başta olmak üzere maddi gücü olanların bir kısmı varlıklarını satıp başka ülkelere gidiyor. Birkaç yıl içinde savaşın yıkımına ve savaş maliyetine ek olarak ülkeden ayrılanlar nedeniyle büyük miktarlarda para piyasadan çekilmiş oluyor. Doları kontrol etmek artık çok zor.

İç göçmen sayısı 6 milyonu aşmış, ülke içinde kalan insan sayısı yaklaşık 17 milyon.

BM gibi uluslararası kuruluşlar, çeşitli ülkelerin yardım kuruluşları ve Suriye Kızılay'ı bir süredir milyonlarca insanın temel ihtiyaçlarını karşılamaya çalışıyor.

Türkiye, Lübnan ve Ürdün gibi ülkeler başta olmak üzere ülke dışına çıkan Suriyeli sayısı milyonlara ulaşmış ancak mülteci akınları henüz bütün dünyayı kırmızı alarma geçirecek eşiğe ulaşmamış.

Şam sokaklarında artık kahve kokusu ve Feyruz yok; IŞİD, Şam kapılarına dayanmak üzere.

Yıl 2020...

Suriye'deki vekalet savaşının silahlı kısmı büyük ölçüde sona ermiş. Başkent Şam içindeki kontrol noktaları artık yok, sokaklar rahatlamış, şehirler arası yollar açık. Şam'daki iç göçmenler yavaş yavaş geri dönmeye başlamış, Suriye dışındaki Şamlılar da Şam'a.

Şam'ın birçok yerinde günlük elektrik temini 3'er saatlik dilimlerle sağlanıyor. Güvenlik sorunu kalmamış. Ordu hala fiilen sokakta ancak önceki yıllarda olduğu kadar görünür değil. Oteller, restoranlar, kafeler, kuaförler, çarşılar açık.

Ne var ki Şam'ın gündemi tamamen farklı. Şam sokakları gergin ve tedirgin. DW Türkçe'ye konuşan 22 yaşındaki üniversite öğrencisi bir genç günde 12-14 saat çalıştığını ancak kazancının ancak kiraya ve temel gıda maddelerine yettiğini anlatıyor. Savaş döneminde bile güvenlik sorunlarına rağmen hareketin eksik olmadığı Şam çarşıları oldukça sakin.

Yine eşi devlet memuru olan üç çocuk babası bir öğretmen DW Türkçe'ye uzun süredir haftada bir mangal yapmak gibi 'lüks' harcamalarını kestiklerini ve artık temel gıda maddelerinden de tasarruf yaptıklarını anlatıyor. Birçok insan bulabildiği kadar çok işte çalışıyor. Bir öğretmeni mesaiden sonra taksi şoförü olarak görmek çok normal.

Suriye'deki işsizlik oranına ilişkin resmi veri yok ancak özellikle gençler arasında bu oranın çok yüksek olduğu genel kanı. Gençler Irak, Birleşik Arap Emirlikleri gibi bölge ülkeleri başta olmak üzere ülke dışına öğrenim veya iş için çıkmak için arayışta. Ancak ayaklanma döneminin bölgedeki birçok ülkeyi sarsması nedeniyle işsizlik ve ekonomik kriz de bölgesel bir sorun uzun süredir. Bu durum, bölgedeki iş imkanlarını da oldukça daraltmış.

Ülkedeki özel sektör savaş döneminde büyük ölçüde kullanılamaz duruma geldi ve hala hasar tespit aşamasında, henüz işsizliğe çare olabilecek kadar toparlanmış değil. Yaptırımların giderek ağırlaşması hammadde, makine, uzman, para transferi gibi süreçleri imkansız hale getiriyor.

Şam çarşılarında ilaçtan kıyafete, ev kiralarından internete kadar her şeyin fiyatı halen çok yüksek. 100 dolar 80 ile 100 bin Suriye lirası arasında ve istikrarsız. Doların kontrol altına alınması için dövizle ticaret yapanların yedi yıl hapis cezası ile yargılanması gibi uygulamalar hayata geçiriliyor.

Ancak hizmet sektörü müşteri azlığından, kamu ve özel sektör çalışanları maaşlarının yetersizliğinden şikayetçi.

Şam'ın turistik Bab Tuma bölgesinde tatlıcı dükkanı olan ve DW Türkçe'ye konuşan bir Suriyeli, "bu yıl bölge ülkelerinden turist gelir diye ümit ettik ama Korona çıktı. Birçoğumuz bir yıl daha dayanabilecek durumda değil" diyor.

Aslında uzun süredir Şam kapılarına dayanmış olan eski düşman iyice görünür olmaya başlamış. Şam sokaklarının tek gündemi ekonomik kriz ve bu savaşın nasıl yapılabileceğine dair çözüm önerisi olan da yok henüz.

Suriye savaşının bedelini çocuklar ödüyor

<https://www.dw.com/tr/suriye-savasinin-bedelini-cocuklar-oduyor/a-52763173>

Suriye'de dokuzuncu yılını dolduran iç savaşın en büyük mağduru çocuklar oldu. Savaşın yıl dönümü vesilesiyle çocukların durumuna dikkat çeken yardım örgütleri Suriyeli çocuklara desteğin artırılması çağrısı yaptı.

BM Çocuklara Yardım Fonu UNICEF, savaşta onuncu yıla girilirken Suriyeli kız ve erkek çocukların büyüme sürecine ölüm, korku ve çaresizliğin damgasını vurduğuna dikkat çekti.

UNICEF Köln şubesi temsilcisi Christian Schneider, beş çocuktan dördünün insani yardıma ihtiyaç duyduğunu belirterek "Onları yalnız bırakamayız" dedi. Schneider, Suriyeli çocukların kendilerini soğuktan koruyacak kalın giyeceklere, sağlık hizmetlerine, eğitim ve gıda maddelerine, ama her şeyden önce güvenlik ve korunmaya ihtiyacı olduğunu vurguladı.

Her on saatte bir çocuk ölüyor

BM verilerine göre 2011 yılından bu yana Suriye'de yaklaşık 9 bin çocuk saldırı ve bombardımanlarda hayatını kaybetti ya da yaralandı. Savaşla bağlantılı nedenlerden dolayı her on saatte bir çocuğun öldüğüne dikkat çeken Schneider, aralarında henüz yedi yaşında olanların da bulunduğu yaklaşık beş bin çocuğun zorla silah altına alındığının tahmin edildiğini kaydetti.

Özellikle ülkenin kuzeybatısındaki İdlib'deki duruma dikkat çeken UNICEF yetkilisi, Aralık ayı başından bu yana bölgede 960 bin kişinin bombardıman ve çatışmalardan kaçarak evlerini terk etmek zorunda kaldığını bildirdi. Kaçan sivillerin yüzde 60'ını çocukların oluşturduğu tahmin ediliyor. BM verilerine göre dokuz yıllık savaşta yaklaşık 12 milyon Suriyeli ülke içi ve dışında yer değiştirmek zorunda kaldı.

Islamic Relief adlı yardım kuruluşu, İdlib'de sağlık hizmetlerinin de çökme noktasına yaklaştığı uyarısında bulundu. Hastanelerde personel sıkıntısı ve aşırı yüklenme olduğuna dikkat çeken kuruluş, grip, ishal gibi temel hastalıkların tedavisi için bile gerekli ilaçların ve hayat kurtarıcı cihazların eksikliğinin çekildiğini bildirdi.

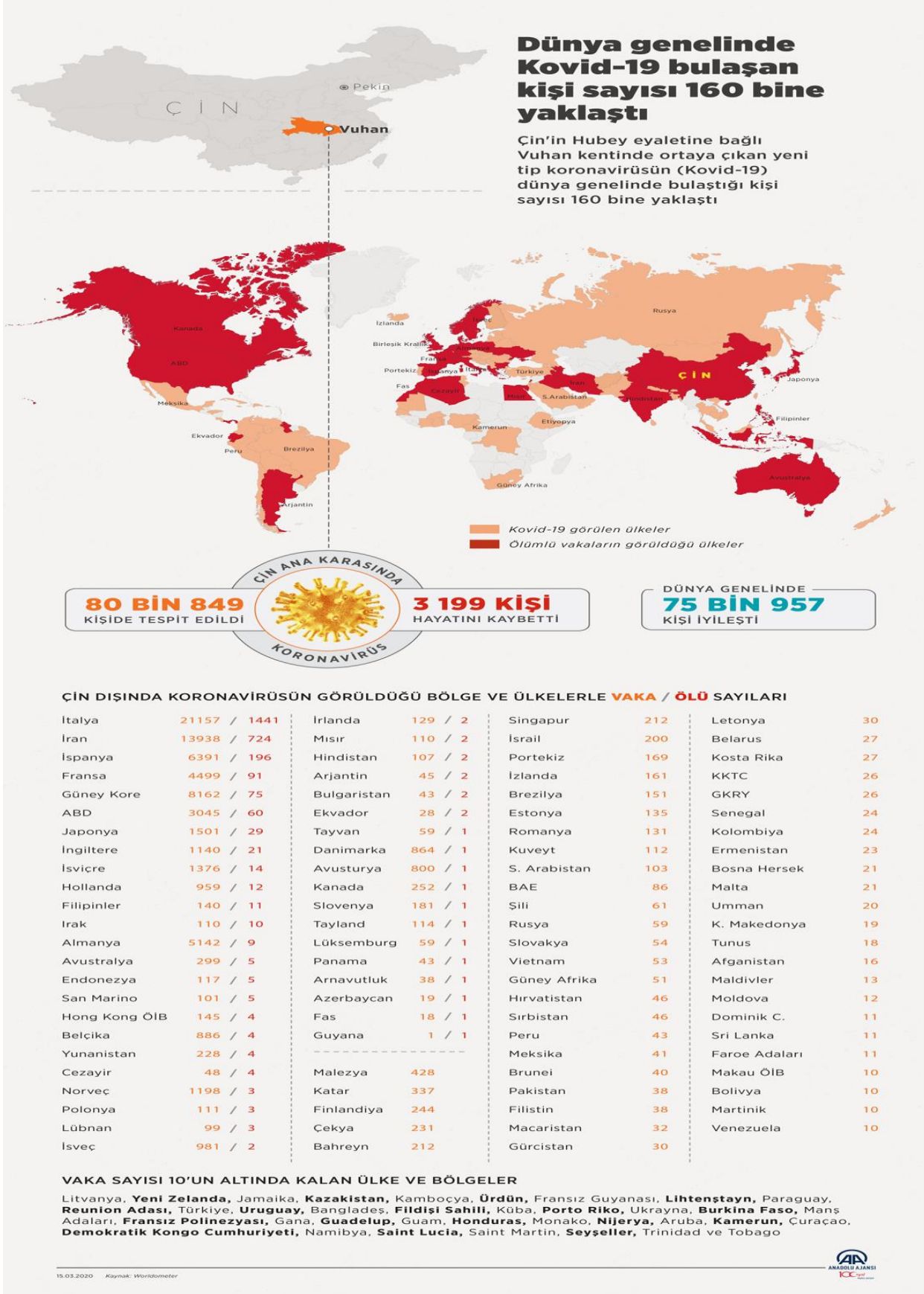

2 milyon 800 bin çocuk okula gidemiyor

UNICEF, çatışma olmayan bölgelerdeki çocuklar ve ailelerinin durumunun da kolay olmadığına dikkat çekerek ülkede sağlık tesislerinin yarısından fazlasının ve her üç okuldan birinin kapalı olduğunu kaydetti. UNICEF tahminlerine göre Suriye'de 2 milyon 800 bin çocuk okula gidemiyor. Savaş nedeniyle geçim kaynaklarını yitiren aileler çocuklarına bakamayacak hale geliyor ve geçinebilmek için ev eşyalarını satıyor ya da çocuklarını çalışmaya gönderiyor.

Çocuklara yardım kuruluşu Sternsinger'den Klara Koch da savaşın bedelini en ağır ödeyenlerin çocuklar olduğuna dikkat çekerek "Çoğu barış dönemlerini hiç yaşamadı. Bir nesil travmatik deneyimlerle ve okul eğitimi almadan yetişiyor" uyarısında bulundu.

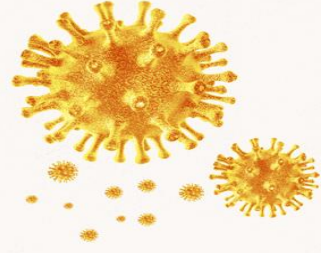
UNICEF, Suriye savaşının dokuzuncu yıldönümü vesilesiyle çatışmanın taraflarını, okul, hastane ya da su tesisleri gibi yaşamsal öneme sahip altyapıyı korumaya, Suriye'nin kuzeybatısındaki ateşkese uymaya ve insani yardımlara erişimin iyileştirilmesine çağırıyor.

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/17765>

Yeni tip koronavirüs hakkında doğru bilinen yanlışlar

X YANLIŞ

HER KOVİD-19 ENFEKTE OLGU, AĞIR VE ÖLÜMCÜL SEYREDER

HASTALIKTAN KORUNMAK İÇİN MASKE TAKMAK YETERLİDİR

EL DEZENFEKTANLARI TÜM SORUNU ÇÖZER

BURNU TUZLU SUYLA YIKAMAK, TUZLU SUYLA GARGARA YAPMAK YA DA SİRKE VİRÜSÜN BULAŞICILIĞINI ENGELLER

SICAK İÇECEKLER İÇMEK VİRÜSÜ ÖLDÜRÜR

ENFEKTE YÜZEYLERİ SADECE SU İLE YA DA ISLAK MENDİL İLE SİLMEK YETERLİDİR

SARIMSAK, SOĞAN YEMEK KORONAVİRUS ENFEKSİYONUNU ÖNLER

ÇOK TURŞU YEMEK BAĞIŞIKLIK SİSTEMİNİ GÜÇLENDİRİP HASTALIKTAN KORUR

KELLE PAÇA ÇORBASI BAĞIŞIKLIK SİSTEMİ İÇİN ŞARTTIR

✓ DOĞRU

Hastalık **yüzde 80** oranında hafif seyreder

Maske, sadece kişi hasta ise virüsün başkalarına bulaştırılmasına engel olabilir. Korunmada **en önemli yöntem el temizliğidir**

Dezenfektanların çoğu elleri iyi bir 'su-sabun temizliğinden' daha çok koruyamaz. **Ellerin, sık sık bol sabunlu su ile dikkatle, iyice ovularak yıkanması** koruyuculuk için yeterlidir. Su ve sabun olmadığında **70 derece ve üzerinde bir kolonya veya alkol bazlı el dezenfektanı** da kullanılabilir

Bu konuda **hiçbir bilimsel veri** yoktur. Hatta tuzlu suyun tuz oranı yüksek olursa **üst solunum yolu hücrelerine hasar** verebilir

Aşırı sıcak içecekler **'koruyucu epitel tabakayı'** ve **'önleyici bağışıklık salgılarını'** tahrip ettiğinden, faydadan çok zarar verebilir

Yüzeyler belli oranlarda sulandırılmış **çamaşır suyu ya da deterjanla** temizlenmelidir. Basit deterjanlar da çamaşır suyu kadar etkilidir

Sarımsak ve soğan antimikrobiyal özellikleri olan sağlıklı gıdalardır ama **koronavirüsten koruma gibi bir faydaları bilimsel olarak ortaya konmamıştır**

Ev yapımı turşular bağışıklık sistemine destek verir ancak aşırı miktarda turşu tüketimi aşırı miktarda tuz tüketimine de neden olarak **hipertansiyona** sebep olabilir

Bağışıklık sistemini güçlendirdiği kanıtlanan 3 uygulama; **dengeli beslenme, yeterli uyku ve düzenli fizik egzersizdir**

UNICEF: Suriye'de 5 milyon çocuk yardıma muhtaç

Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonunun (UNICEF) yayımladığı rapora göre, Suriyeli sığınmacıların yüzde 82'si komşu ülkelerde yaşıyor

İÇ SAVAŞIN BAŞLADIĞI 2011'DEN BU YANA

SURİYE İÇ SAVAŞINDA

5 BİN 427
ÇOCUK ÖLDÜ

(2014-2019)

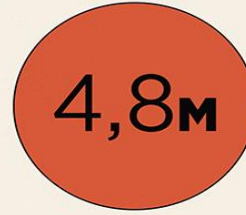
2,6 MİLYON
ÇOCUK

2019'DA SURİYE İÇİNDE YERİNDEN EDİLDİ

1M

KOMŞU ÖLKELERDE

OKULA GİDEMİYEN SURİYELİ ÇOCUKLARIN SAYISI

KOMŞU ÖLKELERDE

0,8M

ÖLKE İÇİNDE

2M

478

OKUL VE EĞİTİM BİNASINA

SALDIRI DÜZENLENDİ

180 BİN

EĞİTİM PERSONELİ GÖREVİNİ YARIDA BIRAKMAK ZORUNDA KALDI

(ÖĞRETMENLER DAHİL)

ACİL OLARAK 682 MİLYON DOLARA İHTİYACI VAR

SURİYE'DE VE KOMŞU ÖLKELERDEKİ ÇOCUKLAR VE AİLELERİNİN İHTİYACININ KARŞILANMASI İÇİN

14.03.2020

AA
ANADOLU AJANSI
KCC

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/17756>

Suriye iç savaşı 10'uncu yılına giriyor

Suriye'de Mart 2011'deki barışçıl halk gösterileriyle başlayan ve Beşşar Esed rejiminin müdahalesiyle kan gölüne dönen Suriye'deki iç savaş 9'uncu yılını geride bıraktı

15 MART 2011

Suriye iç savaşı, ülkenin güneyindeki Dera ilinde bir grup gencin düzenlediği rejim karşıtı barışçıl gösterilerle başladı

26 NİSAN 2011

Suriye ordusu, ayaklanmanın fitilinin ateşlendiği Dera'ya girdi

30 HAZİRAN 2012

Cenevre'de siyasi geçiş müzakereleri başladı

21 AĞUSTOS 2013

Esed rejimi, Doğu Guta'da 1400'den fazla sivil kimyasal silah ile katletti

30 HAZİRAN 2014

DEAŞ, sözde hilafet ilan etti

22 EYLÜL 2014

ABD öncülüğündeki koalisyon, DEAŞ'a hava saldırısı başlattı

MART 2015

Idlib, muhaliflerin eline geçti

21 MAYIS 2015

DEAŞ, Palmira kentini ele geçirerek Suriye'nin yaklaşık yarısında hakimiyet sağladı

30 EYLÜL 2015

Rusya, iç savaşa doğrudan müdahil oldu

18 ARALIK 2015

BMGK, 2254 sayılı kararını kabul etti. Siyasi geçişin yol haritası belirlendi

24 AĞUSTOS 2016

Türkiye, Fırat Kalkanı Harekatı'nı başlattı

23-24 OCAK 2017

Türkiye ve Rusya'nın girişimiyle ilk Astana toplantısı yapıldı

4 NİSAN 2017

Rejim, Han Şeyhun'a düzenlediği kimyasal silah saldırısında en az 100 sivil öldürdü

20 OCAK 2018

Türkiye, YPG/PKK-DEAŞ'a karşı Zeytin Dalı Harekatı'nı başlattı

30-31 OCAK 2018

Soçi'de Ulusal Diyalog Kongresi düzenlendi. Anayasa Komitesi kurulma kararı alındı

SIYASİ ÇÖZÜM REJİMİN ENGELİNE TAKILIYOR

Suriye'de siyasi çözüm süreci, 2012'den bu yana rejimin uzlaşmaz tavrı sebebiyle sonuçsuz kaldı

REJİM EN AZ
217 KEZ
KİMYASAL SİLAH
KULLANDI

YÜZ
BİNLERCE
KİŞİ HAYATINI
KAYBETTİ

6,7 MİLYON
SURIYELİ MÜLTECİ
KONUMUNA
DÜŞTÜ

17 EYLÜL 2018

Türkiye ile Rusya arasında Soçi mutabakatı imzalandı

6 MAYIS 2019

Rejim Idlib'e kara harekatı başlattı

16 EYLÜL 2019

Ankara'daki zirvede, Suriye'nin yeni anayasasını yazacak komitenin listesinde uzlaşma sağlandı

9 EKİM 2019

Türkiye, Barış Pınarı Harekatı'nı başlattı

27 EKİM 2019

DEAŞ elebaşı Ebu el-Bağdadi, ABD'nin Idlib'de düzenlediği operasyonla öldürüldü

27 ŞUBAT 2020

Türkiye Idlib'de rejim unsurlarına karşı Bahar Kalkanı Harekatı'nı başlattı

5 MART 2020

Rusya'da bir araya gelen Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Putin, Idlib bölgesinde ateşkes konusunda anlaştı

3,6 MİLYONUNA
TÜRKİYE TEK
BAŞINA EV
SAHİPLİĞİ YAPIYOR

13,1 MİLYON SİVİL
YARDIMA MUHTAÇ
HALE GELDİ

ESED REJİMİ
14 BİN 221 KİŞİYİ
İŞKENCE EDEREK
ÖLDÜRDÜ

Petrol devleri 1 haftada 495 milyar dolar kaybetti

Düşük petrol fiyatları nedeniyle dünyanın halka açık en büyük 14 petrol şirketinin piyasa değeri 1 haftada toplam 495 milyar dolar azaldı

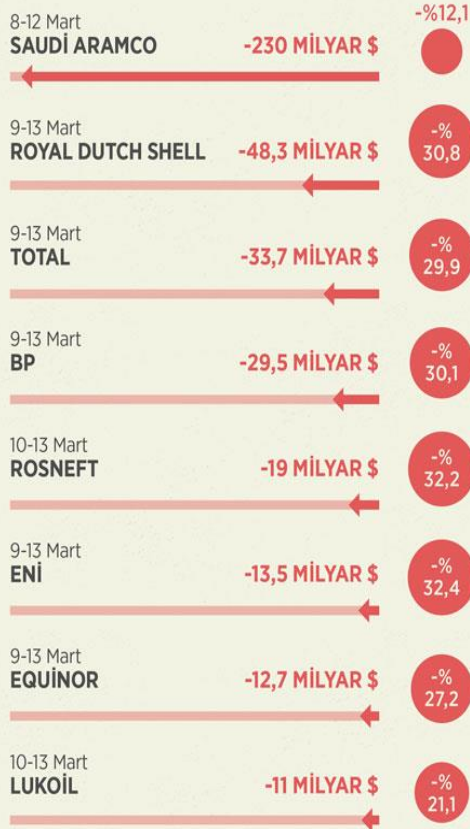
14 petrol şirketinin toplam kaybı

495 MİLYAR DOLAR

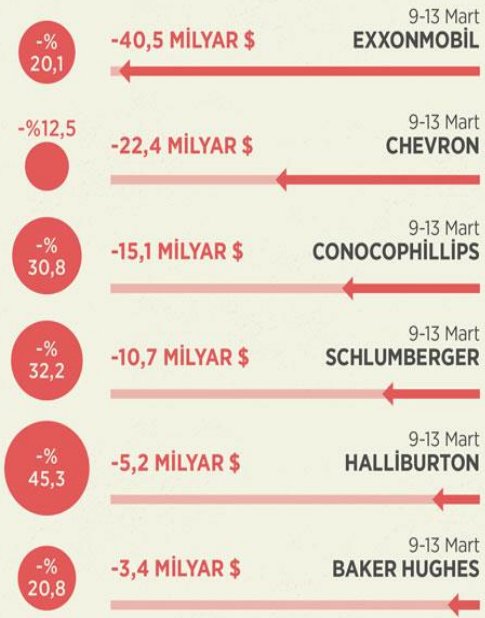
Hem Kovid-19'un düşük petrol talebi yaratması, hem de OPEC nedeniyle piyasada oluşacak arz fazlası, Amerikalı petrol şirketlerinin hisselerini de vurdu

9-13 Mart arasındaki 5 işlem gününde, ABD'nin en büyük 6 petrol şirketinin piyasa değerinden toplam 97 milyar dolar eridi

DÜNYADAKİ BAZI PETROL DEVLERİ

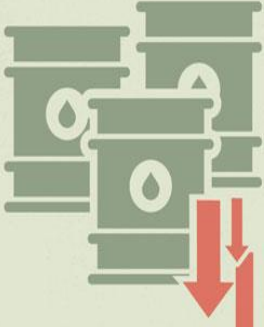

ABD'Lİ ŞİRKETLER

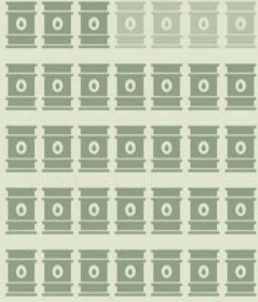
15.03.2020

AA
ANADOLU AJANSI
KCC

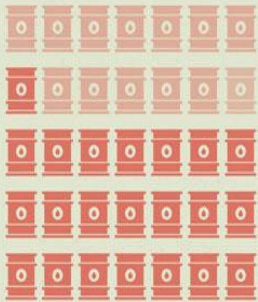
PETROL FİYATLARI:

6 MART
CUMA KAPANIŞ:

45,27 DOLAR

9 MART PAZARTESİ
EN DÜŞÜK

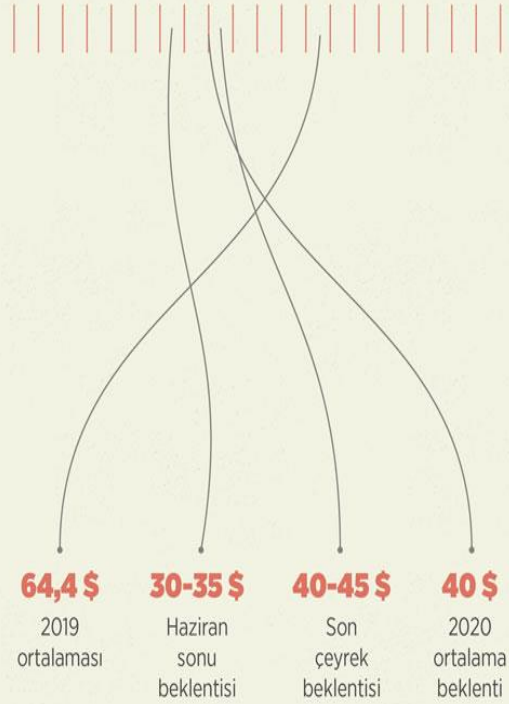
31,27 DOLAR

(Şubat 2016'dan beri en düşük seviye)

Petrol fiyatlarındaki düşüş enflasyonu ve cari dengeyi olumlu etkileyecek

Küresel piyasalarda yaşanan "petrol şoku"nun ardından, ham petrolün varil fiyatının yıllık ortalama 35-45 dolar seviyesinde olması beklenirken, fiyatlardaki 20 dolarlık düşüşün Türkiye'nin enerji ithalatını yaklaşık 12 milyar dolar, enflasyonu ise 0,5-1 puan aşağı çekebileceği öngörülmüştür

0 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60 65 70 75 80 85 90 95 100

PETROL FİYATLARI BU YIL ORTALAMA 40-45 DOLAR OLURSA:

- Cari açık **8-12 milyar dolar** arası azalır
- Enflasyon **%0,5-1** arası düşer

PETROL FİYATLARI BU YIL ORTALAMA 35 DOLAR OLURSA:

- Ara mali üretimine **3 milyar dolarlık** katkı görülür

Türkiye'nin 2019'da enerji ithalatı olarak özetlenen "*mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar*" kalemine ödediği tutar:

41 MİLYAR 184 MİLYON 553 BİN DOLAR

Hedef kişi başına tuz tüketimini 5 gramın altına düşürmek

Sağlık Bakanlığınca yürütülen Tuz Azaltma Programı kapsamında hayata geçirilen uygulama ve düzenlemelerle kişi başı günlük tuz tüketim miktarının 5 gramın altına düşürülmesi hedefleniyor

Türkiye'de günlük kişi başı tuz tüketimi
10,2 GRAM/GÜN

AŞIRI TUZ TÜKETİMİNİN ZARARLARI

Aşırı tuz tüketimi kardiyovasküler ile böbrek hastalıkları, hipertansiyon, inme, osteoporoz ve bazı kanser türlerinin oluşmasına neden olabiliyor

DSÖ'nün günlük kişi başı tuz tüketimi önerisi
5 GRAM / GÜN

"YAĞ, TUZ, ŞEKER İÇERİĞİ KALORİSİ YÜKSEK GIDALARA KRİTERLER GETİRİLDİ"

Ekmek, salça, pul biber, peynir ve zeytinde tuz azaltıldı

Okullarda kolalı içecekler ve cipslerden sonra çikolata ve şekerler de yasaklandı

Yağ, tuz, şeker içeriği, kalorisi yüksek gıdalara kriterler getirildi

Paketli tatlı tuzlu yiyecek ve içecekler için kriterler geliştirilerek, bu ürünler için "Okul Gıdası Logosu" hazırlandı

TUZ AZALTMA PROGRAMI UYGULAMAYA GİRDİ

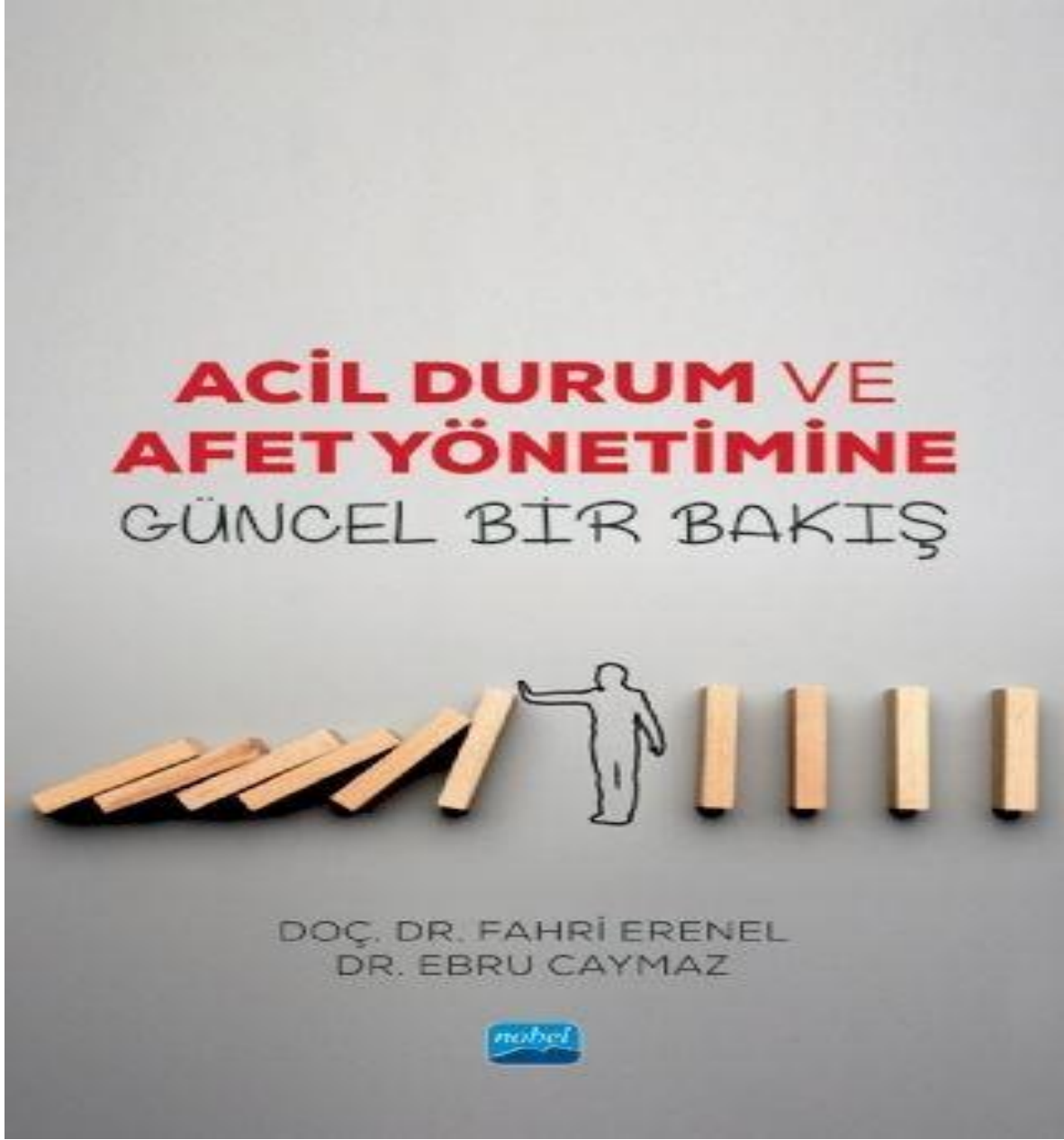
- Program kapsamında Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat İşbirliği Platformu hayata geçirildi
- Türkiye Gıda ve İçecek Sanayii Dernekleri Federasyonu (TGDF) ile ambalajlı gıdalarda tuz ve şekerin azaltılması ve sağlıklı uygulamalar için iş birliği protokolü imzalandı
- Türkiye Lokantacılar ile Pastacılar Federasyonu ve Tüm Aşçılar ve Pastacılar Konfederasyonu arasında tuz ve şeker kullanımının azaltılmasına yönelik protokol imzalandı
- Gönüllü uygulamalar yapan TGDF üyesi işletmelerin başarılı uygulamalarının Bakanlığın "<https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/isbirligiplatformu>" adresinde yer almasına olanak verildi

10.03.2020

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/17679>

Kitap Tavsiyesi:

Afetlerle mücadelede, özellikle de ülkemizde afet denilince akla ilk gelen deprem sonrası arama ve kurtarma çalışmalarında ilk 72 saat “Altın Saatler” olarak adlandırılır. Araştırmalar, ilk 30 dakikada hayatta kalma oranı %93 iken, bu oranın 3. günde %33’e, 5. günde ise %7’ye kadar indiğini göstermektedir. İlk 72 saati çok iyi değerlendirebilmek için afet yönetiminin ilk iki aşaması olan “Risk ve Zarar Azaltma” ile “Hazırlık” aşamasını çok iyi değerlendirmek ve planlamak gerekmektedir.

Kitap, özellikle ilk iki aşamaya yönelik çalışmalara katkı sağlamak amacıyla afet ve acil durum yönetimi konusunda akademik ve uygulama boyutunda tecrübe sahibi iki yazar tarafından kaleme alınmıştır. İçeriğinde güncel yaklaşımlara yer verilmek suretiyle kitabın; bu alanlarda yöneticilik ve eğitcilik yapanlara, uzmanlara, eğitim alanlara, planlama birimlerinde çalışanlara, kamu ve özel sektör ayrımı gözetilmeksizin farkındalık sağlanması hedeflenmiştir.

